

REZOLUȚIA (UE) 2023/1957 A PARLAMENTULUI EUROPEAN**din 10 mai 2023****conținând observațiile care fac parte integrantă din decizia privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune pentru un hidrogen curat (înainte de 30 noiembrie 2021 – întreprinderea comună „Pile de combustie și hidrogen 2”) aferent exercițiului financiar 2021**

PARLAMENTUL EUROPEAN,

- având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune pentru un hidrogen curat aferent exercițiului financiar 2021,
 - având în vedere articolul 100 și anexa V la Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A9-0083/2023),
- A. întrucât întreprinderea comună „Pile de combustie și hidrogen” (denumită în continuare „întreprinderea comună FCH”) a fost înființată, în mai 2008, pentru perioada care se încheie la 31 decembrie 2017, în cadrul celui de-al șaptelea program-cadru de cercetare prin Regulamentul (CE) nr. 521/2008 al Consiliului ⁽¹⁾; întrucât în mai 2014, Consiliul a adoptat Regulamentul (UE) nr. 559/2014 ⁽²⁾, prin care a fost prelungită durata de viață a întreprinderii comune în cadrul programului Orizont 2020 pentru o perioadă care se încheie la 31 decembrie 2024 (întreprinderea comună FCH 2); întrucât în noiembrie 2021, prin Regulamentul (UE) 2021/2085 al Consiliului ⁽³⁾ a fost înființată întreprinderea comună pentru un hidrogen curat (denumită în continuare „întreprinderea comună Clean H2”) pentru a înlocui întreprinderea comună FCH 2 în cadrul programului Orizont Europa pe perioada care se încheie la 31 decembrie 2031;
- B. întrucât întreprinderea comună Clean H2 este un parteneriat de tip public-privat pentru cercetarea și inovarea în domeniul tehnologiei hidrogenului și al pilelor de combustie, iar membrii săi fondatori sunt Uniunea, reprezentată de Comisie, gruparea industrială (Hydrogen Europe) și gruparea științifică (Hydrogen Europe Research);
- C. întrucât contribuția financiară a Uniunii la întreprinderea comună Clean H2, inclusiv creditele SEE, pentru acoperirea costurilor administrative și operaționale trebuie să fie de maximum 1 miliard EUR, inclusiv maxim 30,193 milioane EUR pentru costurile administrative;
- D. întrucât membrii întreprinderii comune Clean H2, alții decât Uniunea, trebuie să efectueze sau să se asigure că entitățile lor constitutive sau afiliate efectuează o contribuție totală de cel puțin 1 miliard EUR, în care este cuprinsă și o sumă maximă de 30,193 milioane EUR pentru costurile administrative, pentru o perioadă de 10 ani, așa cum este stabilit în Regulamentul (UE) 2021/2085;
- E. întrucât obiectivul general al întreprinderii comune Clean H2 este de a sprijini activitățile de cercetare și inovare din Uniune în domeniul soluțiilor și tehnologiilor pe bază de hidrogen curat, în cadrul noului program de finanțare al Uniunii pentru cercetare și inovare Orizont Europa,

Gestiunea bugetară și financiară

1. salută faptul că în raportul Curții de Conturi privind conturile anuale ale întreprinderii comune Clean H2 (denumit în continuare „raportul Curții”) se consideră că conturile anuale aferente exercițiului financiar 2021 prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a întreprinderii comune Clean H2 la 31 decembrie 2021, precum și rezultatele operațiunilor sale, fluxurile sale de lichidități și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei și că operațiunile subiacente conturilor sunt conforme cu legile și reglementările în vigoare sub toate aspectele semnificative;

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 521/2008 al Consiliului din 30 mai 2008 de înființare a întreprinderii comune „Pile de combustie și hidrogen” (JO L 153, 12.6.2008, p. 1).

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 559/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune „Pile de combustie și hidrogen 2” (JO L 169, 7.6.2014, p. 108).

⁽³⁾ Regulamentul (UE) 2021/2085 al Consiliului din 19 noiembrie 2021 de instituire a întreprinderilor comune din cadrul programului Orizont Europa și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 219/2007, (UE) nr. 557/2014, (UE) nr. 558/2014, (UE) nr. 559/2014, (UE) nr. 560/2014, (UE) nr. 561/2014 și (UE) nr. 642/2014 (JO L 427, 30.11.2021, p. 17).

2. recunoaște că Orizont Europa prevede obiective ambițioase pentru întreprinderea comună Clean H2, care pot fi atinse numai dacă sunt concepute și aplicate soluții eficiente care să remedieze deficiențele sistemelor de control intern și să pregătească terenul pentru provocările viitoare generate de extinderea responsabilităților, de exemplu în domeniul gestionării și planificării resurselor umane; subliniază, în acest context, că cerințele de calcul și de raportare deosebit de complicate și împovărătoare prezintă un risc semnificativ de eroare și solicită, prin urmare, să se analizeze posibilitățile de simplificare ori de câte ori este posibil și compatibil cu cadrul juridic existent;
3. constată că bugetul definitiv al întreprinderii comune Clean H2 disponibil pentru exercițiul financiar 2021, inclusiv creditele neutilizate reportate din anii anteriori, veniturile alocate și realocările pentru exercițiul următor a cuprins credite de angajament în valoare de 15,8 milioane EUR (față de 104,2 milioane EUR în 2020) și credite de plată în valoare de 56,2 milioane EUR (față de 103,8 milioane EUR în 2020); constată că, per total, execuția bugetară a creditelor de angajament și a creditelor de plată în 2021 a atins 97 % (față de 94 % în 2020) și, respectiv 87 % (față de 95 % în 2020);
4. constată că, în comparație cu 2020, în 2021, creditele de angajament au scăzut cu 85 % și creditele de plată au scăzut cu 44 %; constată că scăderea bugetului pe 2021 a fost provocată de lipsa cererilor de propuneri lansate în 2021; evidențiază că nu a fost planificată nicio prefinanțare pentru 2021;
5. observă că, la sfârșitul exercițiului 2021, din contribuția maximă de 470 de milioane EUR prevăzută în Regulamentul (UE) 2021/2085 și în deciziile adoptate în temeiul acestuia, Uniunea a contribuit cu 426,5 milioane EUR în numerar și în natură din Al șaptelea program-cadru de cercetare, iar membrii din gruparea industrială și din gruparea științifică au contribuit cu resurse validate în valoare totală de 466 de milioane EUR, din care 443,9 milioane EUR contribuții în natură la proiectele aferente celui de Al șaptelea program-cadru de cercetare;
6. constată, pe baza raportului Curții, că, la sfârșitul anului 2021, întreprinderea comună Clean H2 angajase 425,5 milioane EUR (95 %) din contribuția maximă de 450 de milioane EUR a Uniunii pentru acordurile de grant semnate în Al șaptelea program-cadru de cercetare, din care aproximativ 3 milioane EUR (0,7 %) urmează să fie plătite în anii următori; observă că membrii din sectorul privat au pus la dispoziție contribuții în natură la același nivel; constată că rata de execuție a bugetului pentru plăți pe 2021 al întreprinderii comune Clean H2 pentru proiectele din Al șaptelea program-cadru de cercetare a fost de 97,8 % (față de 89 % în 2020) și, de asemenea, că întreprinderea comună Clean H2 nu a avut aproape deloc credite de angajament operaționale în 2021, întrucât ultima sa cerere de propuneri fusese finalizată înainte de sfârșitul exercițiului 2021;
7. ia act de faptul că, la sfârșitul exercițiului 2021, Uniunea a contribuit cu o sumă totală de 545,5 milioane EUR din programul Orizont 2020 și că membrii din domeniul privat au contribuit în total cu 50 de milioane EUR în numerar și contribuții în natură validate, din care 38,6 milioane EUR contribuții în natură la proiectele întreprinderii comune Clean H2 în cadrul Orizont 2020;
8. reține, din raportul Curții, că nivelul contribuțiilor în natură validate ale membrilor din sectorul privat la activitățile operaționale, de 38,6 milioane EUR, se explică prin faptul că întreprinderea comună Clean H2 certifică aceste contribuții mai târziu în cadrul programului Orizont 2020, și anume atunci când se efectuează plata finală pentru proiecte și când trebuie prezentate certificatele privind situația financiară; își exprimă satisfacția că membrii din sectorul privat au adus împreună contribuții totale în natură de 1 039 de milioane EUR la activitățile suplimentare la finalul anului 2021, cu mult mai mult decât valoarea minimă de 285 de milioane EUR prevăzută în Regulamentul (UE) 2021/2085 pentru întreaga durată a programului Orizont 2020;
9. constată că, la sfârșitul exercițiului 2021, întreprinderea comună Clean H2 angajase 646 de milioane EUR din contribuția maximă a Uniunii pentru acordurile de grant și contractele semnate în cadrul Orizont 2020, din care aproximativ 112,6 milioane EUR (17,8 %) urmează să fie plătite în anii următori; observă, în plus, că membrii din sectorul privat își asumaseră angajamente juridice de a pune la dispoziție contribuții în natură în valoare de 158,3 milioane EUR;
10. constată că rata de execuție a bugetului întreprinderii comune Clean H2 pentru plăți și angajamente disponibil pe 2021 pentru proiectele din cadrul Orizont 2020 a fost de 98 %, respectiv, de 87,8 % (față de 97 % în 2020);

11. constată că pentru întreprinderile comune nu există o definiție armonizată a „costurilor administrative”, care sunt baza de calcul pentru contribuțiile financiare ale membrilor lor și o condiție prealabilă pentru a putea compara aceste costuri; solicită, în acest sens, orientări comune pentru ca toate întreprinderile comune să adopte o abordare armonizată pentru clasificarea anumitor categorii de cheltuieli administrative, cum ar fi cheltuielile pentru consultări, studii, analize, evaluări și asistență tehnică;

Achizițiile și personalul

12. salută faptul că gestionarea licitațiilor și a contractelor a fost, pe cât posibil, simplificată prin urmărirea procedurilor interinstituționale de achiziții lansate de Comisie și prin utilizarea contractelor-cadru multianuale rezultate; ia act de faptul că întreprinderea comună Clean H2 cooperează cu alte întreprinderi comune în ceea ce privește necesitățile în materie de licitații pentru a reduce la minimum efortul administrativ; constată că, la fel ca în anii precedenți, cea mai mare parte a contractelor întreprinderii comune Clean H2 au fost efectuate în cadrul contractelor-cadru multianuale existente, cu excepția, în principal, a activităților de achiziții operaționale;
13. constată că, în ceea ce privește volumul, activitățile de achiziții operaționale, serviciile informatice și organizarea Săptămânii europene a hidrogenului din 2021 au fost contractele cu cea mai mare valoare și că lansarea și publicarea cererilor de oferte, precum și primirea și deschiderea ofertelor au fost simplificate prin utilizarea modulelor eTendering, eNotices și eSubmission; ia act de faptul că acesta din urmă permite înregistrarea automată a ofertelor în sistemul informatic de gestionare a documentelor al Comisiei Europene; ia act de faptul că întreprinderea comună Clean H2 utilizează cea mai recentă versiune a eSubmission și, prin urmare, publicarea, depunerea și primirea ofertelor și etapele de deschidere sunt în prezent complet digitale;
14. apreciază faptul că întreprinderea comună Clean H2 utilizează EU Sign, o soluție software furnizată de Direcția Generală Informatică, care permite aplicarea unei semnături electronice calificate documentelor; ia act de faptul că biroul pentru programe (BP) aplică în prezent o semnătură electronică calificată contractelor sale, ceea ce facilitează procesele comerciale prin reducerea semnificativă a timpului și a costului semnării unui contract cu cerneală albastră, și, de asemenea, că, dacă semnăturile electronice calificate sunt aplicate folosind EU Sign, ele sunt obligatorii din punct de vedere juridic, deoarece sunt conforme cu Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului (*) pentru tranzacțiile electronice în cadrul pieței interne a Uniunii și oferă un nivel mai ridicat de securitate tehnică;
15. ia act de faptul că, la 31 decembrie 2021, întreprinderea comună Clean H2 avea 23 de agenți temporari, doi agenți contractuali și doi experți naționali detașați;
16. constată, pe baza raportului anual de activitate pe 2021, că, în ceea ce privește echilibrul de gen, 44 % dintre angajați erau femei și 56 % bărbați, o treime dintre posturile de conducere fiind ocupate de femei și două treimi de bărbați; încurajează întreprinderea comună Clean H2 să îmbunătățească în continuare echilibrul de gen; regretă că procentul femeilor în rândul coordonatorilor de proiecte în cadrul programului Orizont 2020, în grupurile consultative ale Comisiei, în grupurile de experți, în comitetele de evaluare, în rândul experților individuali etc. nu depășește 33 %;
17. constată cu îngrijorare că, în perioada 2018-2021, rata medie anuală a membrilor interimari ai personalului pentru toate întreprinderile comune a rămas ridicată, situându-se la aproximativ 11 % din personalul statutar; reamintește că procentul mare din personal al agenților contractuali tinde să accentueze în bună măsură rata de rotație a personalului întreprinderii comune Clean H2 și să destabilizeze și mai mult situația ocupării posturilor; subliniază, în plus, că recurgerea la personal interimar ar trebui să rămână o soluție temporară, în caz contrar aceasta putând afecta negativ performanța generală a întreprinderii comune Clean H2, de exemplu în ceea ce privește păstrarea competențelor-cheie, canale neclare de asigurare a răspunderii, posibile litigii judiciare și o eficiență mai scăzută a personalului;

(*) Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE (JO L 257, 28.8.2014, p. 73).

18. constată că, din 2016, întreprinderile comune nu și-au plătit partea care le revine din contribuțiile angajatorilor pentru personalul lor către sistemul de pensii al Uniunii, care corespunde raportului dintre veniturile lor subvenționate de state terțe și veniturile lor totale, deoarece Comisia nici nu a prevăzut aceste cheltuieli în bugetul întreprinderilor comune, nici nu a solicitat oficial plățile; solicită Comisiei să ia măsuri pentru a evita probleme similare în viitor.
19. ia act de faptul că, în 2021, au fost organizate sesiuni informatice comune împreună cu celelalte întreprinderi comune, cu scopul principal de a pregăti trecerea la Office 365, SharePoint și OneDrive;
20. constată, pe baza raportului anual de activitate, că, în timpul pandemiei de COVID-19, membrii personalului au avut timp să participe la cursuri de formare online pentru a-și extinde cunoștințele legate de locurile lor de muncă; constată că participarea la cursuri de formare a fost puternic încurajată pentru a menține personalul motivat și conectat la ceilalți angajați în timpul perioadelor de izolare;
21. ia act de faptul că, în februarie 2021, întreprinderea comună FCH 2 a adoptat Sysper și că, pe parcursul anului, au fost adăugate noi module; în plus, apreciază faptul că se preconizează utilizarea sistemului de procesare pentru misiuni și funcția pentru evaluările și promovările personalului; sprijină utilizarea noului instrument de recrutare, Systal, care a fost introdus în cadrul întreprinderii comune FCH 2 în noiembrie 2021, iar următoarele recrutări vor fi efectuate utilizând acest sistem și este de părere că astfel de instrumente pot contribui la sprijinirea recrutării necesare a lucrătorilor cu înaltă calificare;

Auditul intern

22. observă, pe baza raportului anual de activitate, că auditul intern este efectuat în conformitate cu articolul 20 din regulamentul financiar al întreprinderii comune Clean H2;
23. evidențiază că, în 2021, Serviciul de Audit Intern (IAS) a acceptat un plan de acțiune elaborat de întreprinderea comună Clean H2 pentru a da curs celor două recomandări importante care decurg din auditul IAS privind executarea granturilor Orizont 2020 în cadrul întreprinderii comune FCH 2 și a concluzionat că planul de acțiune este adecvat pentru a atenua riscurile identificate;
24. ia act de faptul că, în 2021, în conformitate cu planul de acțiune convenit, întreprinderea comună FCH 2 a oficializat practicile actuale de monitorizare a riscurilor și a complexității acordurilor de grant și a elaborat orientări interne pentru monitorizarea diseminării și exploatării rezultatelor proiectelor Orizont 2020; observă că, până la sfârșitul exercițiului 2021, întreprinderea comună FCH 2 a considerat că toate planurile de acțiune au fost puse în aplicare integral;

Controalele interne

25. constată, pe baza raportului Curții, că, în ceea ce privește plățile intermediare și cele finale din Al șaptelea program-cadru de cercetare, întreprinderea comună Clean H2 efectuează auditurile *ex post* aferente la beneficiari, în timp ce, pentru plățile din cadrul programului Orizont 2020, este responsabil de efectuarea auditurilor *ex post* Serviciul comun de audit al Direcției Generale Cercetare și Inovare din cadrul Comisiei; observă că, pe baza rezultatelor auditurilor *ex post* disponibile la sfârșitul anului 2021, întreprinderea comună Clean H2 a raportat o rată de eroare reprezentativă de 2,0 % (față de 1,97 % în 2020) și o rată de eroare reziduală de 1,0 % (față de 1,01 % în 2020) pentru proiectele aferente celui de-al șaptelea program-cadru de cercetare, respectiv o rată de eroare reprezentativă de 2,16 % (la fel ca cea din 2020) și o rată de eroare reziduală de 1,3 % (față de 1,34 % în 2020) pentru proiectele din Orizont 2020 (plăți validate și închise și plăți);
26. ia act de faptul că, pentru a evalua controalele operaționale ale plăților efectuate de întreprinderea comună Clean H2, Curtea de Conturi (Curtea) a auditat, la nivelul beneficiarilor finali, plăți eșantionate aleatoriu efectuate în 2021 în programul Orizont 2020, pentru a corobora ratele de eroare ale auditurilor *ex post* (în ceea ce privește operațiunile de plată a granturilor testate la beneficiari, pragul de raportare a erorilor cuantificabile este de 1 % din costurile auditate); regretă faptul că, într-un caz, Curtea a identificat și a cuantificat o eroare rezultată din declararea în exces a costurilor cu personalul din cauza unei erori materiale și, într-un alt caz, o deficiență de control sistemică necuantificabilă legată de absența, la beneficiar, a procedurii de validare a orelor lucrate în cadrul proiectului în cauză;

27. constată, pe baza raportului anual de activitate, că din cauza unor erori sistemice persistente în ceea ce privește costurile cu personalul declarate, în special din partea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) și a noilor beneficiari (care sunt mai predispuși la erori decât alți beneficiari), întreprinderea comună Clean H2 și-a consolidat deja controalele interne pentru a aborda riscul crescut în ceea ce privește IMM-urile și noii beneficiari; constată că aceste măsuri au fost evidente pentru prima dată în 2021 și au contribuit la reducerea semnificativă a ratei de eroare reprezentative a IMM-urilor și a noilor beneficiari în ultimii doi ani; salută rezultatele pozitive în ceea ce privește ratele de eroare reduse și disponibilitatea întreprinderii comune Clean H2 de a continua controalele consolidate bazate pe riscuri în 2022, cu ajutorul instrumentului de monitorizare consolidat disponibil în sistemul instituțional COMPASS/SyGma pentru gestionarea granturilor din cadrul Orizont 2020;
28. evidențiază, de asemenea, că simplificarea normelor programului Orizont 2020 pentru declararea costurilor cu personalul și recurgerea pe scară mai largă la opțiunile simplificate în materie de costuri reprezintă o condiție prealabilă pentru stabilizarea ratelor de eroare sub pragul de semnificație; salută faptul că, în 2022, toate întreprinderile comune au început să pună în aplicare acțiuni de reducere a ratei de eroare în conformitate cu măsura propusă de Curte, inclusiv explorarea opțiunilor pentru forme simplificate de calculare a costurilor, cum ar fi costurile unitare, sumele forfetare și ratele fixe;
29. constată, pe baza raportului Curții, că, în ceea ce privește întreprinderea comună Clean H2, acțiunile întreprinse în urma tuturor observațiilor din exercițiile anterioare au fost finalizate ca urmare a acțiunilor corective întreprinse de întreprinderea comună Clean H2 în 2021;

Prevenirea și gestionarea conflictelor de interese și strategia de combatere a fraudelor

30. salută faptul că au fost instituite proceduri privind conflictele de interese atât pentru membrii consiliului de conducere al întreprinderii comune FCH 2, cât și pentru cei ai organelor consultative, acestea fiind reînnoite în decembrie 2021 pe baza domeniului de aplicare al regulamentului de procedură recent adoptat al consiliului de conducere pentru întreprinderea comună Clean H2, și, în plus, că au fost puse în aplicare măsuri specifice pentru prevenirea și gestionarea conflictelor de interese ale experților responsabili cu evaluarea cererilor de grant și cu evaluarea proiectelor și a licitațiilor;
 31. ia act de faptul că întreprinderea comună Clean H2 a contribuit în mod activ la dezvoltarea strategiei de control a programului Orizont Europa (audit *ex ante* și prevenirea fraudei) prin participarea la grupurile de lucru specifice instituite de Centrul comun de implementare și prin furnizarea de contribuții;
 32. își exprimă satisfacția că întreprinderea comună Clean H2 asigură, de asemenea, punerea în aplicare a strategiei comune antifraudă a comunității de cercetare; salută faptul că principalele acțiuni ale strategiei includ organizarea de sesiuni de sensibilizare în cadrul întreprinderii comune și cooperarea cu Oficiul European de Luptă Antifraudă în cazul auditurilor bazate pe riscuri efectuate de Serviciul comun de audit sau de contractanți externi.
-